

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli 30. 5. 2012
COM(2012) 303 final

Odporúčanie pre

ODPORÚČANIA RADY

**týkajúce sa národného programu reforiem Českej republiky na rok 2012,
ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Českej republiky
na roky 2012 – 2015**

{SWD(2012) 303 final}

Odporúčanie

ODPORÚČANIE RADY

**týkajúce sa národného programu reforiem Českej republiky na rok 2012,
ktorým sa predkladá stanovisko Rady ku konvergenčnému programu Českej republiky
na roky 2012 – 2015**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej Únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii¹, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie²,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu³,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

po porade s Hospodárskym a finančným výborom,

keďže:

- (1) Európska rada 26. marca 2010 schválila návrh Európskej komisie o iniciovaní novej stratégie pre zamestnanosť a rast nazvanej Európa 2020, založenej na posilnenej koordinácii hospodárskych politík, ktorá sa zameria na kľúčové oblasti, v ktorých sú potrebné opatrenia na oživenie potenciálu Európy v oblasti udržateľného rastu a konkurencieschopnosti.
- (2) Rada 13. júla 2010 prijala odporúčanie týkajúce sa všeobecných usmernení pre hospodárske politiky členských štátov a Únie (2010 až 2014) a 21. októbra 2010 prijala rozhodnutie o usmerneniach pre politiky zamestnanosti členských štátov⁴, ktoré spolu tvoria „integrované usmernenia“. Členské štáty boli vyzvané, aby tieto integrované usmernenia zohľadnili vo svojej vnútroštátnej hospodárskej politike a politike zamestnanosti.

¹ Ú. v. ES L 209, 2.8.1997, s. 1.

² COM(2012) 303 final.

³ P7_TA(2012)0048 a P7_TA(2012)0047

⁴ Rozhodnutie Rady 2012/238/EÚ z 26. apríla 2012

- (3) Rada 12. júla 2011 prijala odporúčanie, ktoré sa týka národného programu reforiem Českej republiky na rok 2011, a vydala svoje stanovisko ku konvergenčnému programu Českej republiky na roky 2011 – 2014.
- (4) Komisia 23. novembra 2011 prijala druhý ročný prieskum rastu, čo znamená začiatok druhého európskeho semestra *ex-ante* a integrovanej koordinácie politiky, ktorá je zakotvená v stratégii Európa 2020. Komisia 14. februára 2012 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania⁵, v ktorej neurčila Českú republiku za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorému sa vykoná hĺbkové preskúmanie.
- (5) Európska rada 2. marca 2012 schválila priority na zabezpečenie finančnej stability, fiškálnej konsolidácie a opatrenia na posilnenie rastu. Zdôraznila potrebu presadzovania diferencovanej fiškálnej konsolidácie, ktorá bude podporovať rast, obnovy bežných úverových podmienok pre hospodárstvo, podpory rastu a konkurencieschopnosti, zníženia nezamestnanosti a vyriešenia sociálnych dôsledkov krízy, ako aj potrebu modernizácie verejnej správy.
- (6) Česká republika 25. apríla 2012 predložila svoj konvergenčný program na roky 2012 – 2015 a 13. apríla 2012 svoj národný program reforiem na rok 2012. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva programy posudzovali súčasne.
- (7) Vychádzajúc z posúdenia konvergenčného programu na rok 2012 podľa nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 Rada zastáva názor, že makroekonomický scenár, na ktorom sú založené rozpočtové prognózy programu, je realistický. Podľa konvergenčného programu sa očakáva, že rast HDP v roku 2012 dosiahne 0,2 % a v roku 2013 dosiahne 1,3 %, pričom v prognóze Komisie z jari 2012 to bolo 0 % v roku 2012 a 1,5 % v roku 2013. Cieľom rozpočtovej stratégie načrtnutej v programe je dosiahnuť vyrovnaný rozpočet v roku 2016. Cieľ týkajúci sa deficitu verejných financií vo výške 2,9 HDP v roku 2013 je v súlade s lehotou na nápravu nadmerného deficitu stanovenou v odporúčaniach Rady z 2. decembra 2009. Priemerné ročné fiškálne úsilie 0,9 % HDP počas obdobia 2010 – 2013, založené na (prepočítanom) štrukturálnom rozpočtovom salde⁶, je mierne pod úsilím vo výške 1 % HDP, ktoré odporučila Rada. Programom sa potvrdzuje predchádzajúci strednodobý rozpočtový cieľ deficitu vo výške 1 % HDP, ktorý primerane odráža požiadavky Paktu o stabilite a raste a ktorý sa má dosiahnuť v roku 2015. Pokrok smerom k strednodobému rozpočtovému cieľu predstavuje 0,8 % HDP v roku 2014 a 0,7 % v roku 2015, a to na základe (prepočítaného) štrukturálneho salda a miera rastu verejných výdavkov odpovedá referenčnej hodnote pre výdavky podľa Paktu o stabilite a raste. Rozpočtové prognózy programu sú vystavené niekoľkým rizikám. Zákon o finančnom odškodnení cirkví, o ktorom sa v súčasnosti rokuje v parlamente, by v roku nadobudnutia účinnosti zvýšil deficit verejných financií o 1,5 % HDP. Vo všeobecnosti povaha a rozsah predpokladaných konsolidačných opatrení na príjmovej aj výdavkovej strane zahŕňajú značné riziko pre udržateľnosť fiškálnej úpravy nad rámec programového obdobia. Rozpočtová úprava sa doposiaľ prevažne spoliehala na plošné škrtý, ktoré majú takisto vplyv na výdavky podporujúce rast. Na obdobie 2013 – 2015 sú plánované ďalšie úspory vo výdavkoch verejnej správy dosahujúce takmer 1 % HDP, ale detaily nie sú

⁵ COM(2012) 68 final.

⁶ Saldo očistené od cyklických vplyvov bez jednorazových a dočasných opatrení, prepočítané útvarmi Komisie na základe informácií poskytnutých v programe a za použitia spoločne dohodnutej metodiky.

v programe dostatočne spresnené. Väčšina plánovaných príjmových opatrení má dočasnú povahu a ich pôsobenie by malo skončiť v roku 2015. Podľa programu sa očakáva, že pomer dlhu k HDP dosiahne v roku 2013 vrchol vo výške 45,1 % a potom bude klesať, prevažne z dôvodu prognózovaného sústavného zlepšovania primárneho salda.

- (8) České orgány v roku 2011 schválili zvýšenie zníženej sadzby DPH a spotrebnej dane z tabaku; takisto schválili zásadnú daňovú reformu, ktorá sa týka zdaňovania práce a ktorá by mala nadobudnúť účinnosť v roku 2014. Ďalšie zmeny daňového systému sa schválili na úrovni vlády v apríli 2012. Niektoré sa týkajú zdanenia v oblasti životného prostredia a bývania, ktoré sú v súčasnosti zdaňované nedostatočne. Navrhovaná prechodná povaha ustanovení v oblasti zdaňovania práce by vytvorila dodatočné náklady na dodržiavanie predpisov a znížila predvídateľnosť pre daňovníkov. Okrem toho nízke reálne zdanenie samostatne zárobkovo činných osôb v porovnaní so zamestnancami v dôsledku rozsiahleho používania paušálnych súm a odpočítateľných položiek dane by sa novými návrhmi riešilo len čiastočne. Vláda prijala opatrenia na boj proti podvodom v oblasti DPH a daní z pohonných hmôt a vykonala prvé kroky na zavedenie jednotného miesta pre výber daní. Dodržiavanie daňových predpisov však predstavuje aj naďalej problém a súčasný systém vyberania daní sa nezakladá na jasne formulovanej a podrobnej stratégii dodržiavania daňových predpisov.
- (9) Česká vláda schválila a čiastočne zaviedla reformu dôchodkového systému zameranú na nápravu fiškálnej udržateľnosti a zvýšenie dôchodkových úspor. Predpokladaná fiškálna nerovnováha v dôchodkovom systéme je však v porovnaní s priemerom EÚ stále relatívne vysoká. V rámci reformy sa nezaviedlo výslovné prepojenie medzi zákonným vekom odchodu do dôchodku a strednou dĺžkou života. Kapacita nového fondového piliera s cieľom prispieť k vyšším priemerným dôchodkom v budúcnosti závisí od pomeru zamestnancov, najmä mladších, zapojených do tohto piliera a od očakávanej miery návratnosti v dlhodobom horizonte. Na podporu účasti v tomto pilieri však neboli ohlásené žiadne opatrenia a vhodné by bolo poskytnúť viac usmernení pre potenciálnych sporiteľov. Systém predčasného odchodu do dôchodku navrhnutý vládou navyše predstavuje zásadné riziko pre dôveryhodnosť a ambície reforiem na dosiahnutie účinného zvýšenia veku odchodu do dôchodku, ako aj primeraných dôchodkov.
- (10) Celková miera nezamestnanosti je pod priemerom EÚ, ale matky s deťmi a iné zraniteľné skupiny len ťažko realizujú svoj potenciál na trhu práce. Skorší návrat z rodičovskej dovolenky, ktorý by zabránil strate zručností, je podmienený väčšou dostupnosťou starostlivosti o dieťa, najmä pre deti mladšie ako tri roky. V tejto súvislosti vláda znížila technické požiadavky na zriadenie firemných materských škôlok a predpokladá daňové stimuly pre väčšie etablovanie súkromnej starostlivosti o deti, čím čiastočne vykonala odporúčania. Keďže len 3 % detí mladších než tri roky sa zúčastňuje na formálnej starostlivosti o deti (v porovnaní s 24 % v EÚ-27 v roku 2009), potrebné sú ďalšie opatrenia na zvýšenie účasti rodičov s malými deťmi na trhu práce.
- (11) Na zlepšenie výkonu verejnej služby zamestnanosti sa prijalo niekoľko opatrení. Regionálne úrady práce prešli pod zodpovednosť nového ústredného úradu práce a ako súčasť širšej reformy sociálnych dávok sa zodpovednosť za výplatu nepoistných sociálnych dávok preniesla z obcí na úrady práce. Vyplývajúce zvýšené pracovné zaťaženie však ešte viac zaťažuje zamestnancov verejnej služby zamestnanosti, ktorých

počet sa v roku 2011 znížil o 12 %. Na zlepšenie služieb sprostredkovania zamestnania sa zaviedol systém externalizácie služieb zamestnanosti súkromným agentúram. Štruktúra poplatkov sa však zdá byť neprimeraná. Na zabezpečenie lepšej kvality a účinnosti odbornej prípravy, pomoci pri hľadaní zamestnania a individualizovaných služieb je potrebné väčšie úsilie. Musia sa poskytnúť potrebné prostriedky a stimuly. Na zlepšenie zacielenia služieb by sa malo zaviesť posudzovanie efektívnosti, ak majú byť intervencie a financovanie aktívnych programov viazané na výkon.

- (12) Napriek nedávnym zlepšeniam v niektorých oblastiach, ako napr. služby elektronickej verejnej správy a zníženie administratívnej záťaže pre podniky, stále existuje dostatočný priestor na zlepšenie efektívnosti verejnej správy. Pokiaľ ide o protikorupčnú stratégiu, prijatie nového zákona o verejnom obstarávaní, ktorý je v účinnosti od apríla 2012, bolo hlavným úspechom. Pre jeho dôveryhodnosť a účinnosť však bude rozhodujúce jeho správne presadzovanie a vykonávanie. Otázka anonymného držania akcií sa ešte neriešila. Zákon o úradníkoch sa stále pripravuje, ale musí sa prijať bezodkladne s cieľom zabezpečiť v rámci správy potrebnú stabilitu. Okrem toho nezrovnalosti vo verejnom obstarávaní a nie optimálne fungujúce riadenie a kontrolné systémy v rámci verejnej správy sú významnými zdrojmi problémov pri využívaní fondov EÚ.
- (13) Česká ekonomika potrebuje zmobilizovať faktory uľahčujúce prechod na rast založený na inováciách, vyššej pridanej hodnote a ľudskom kapitáli, pretože príležitosti pre ďalšiu skutočnú konvergenciu založenú na kapitálovo intenzívnom raste sa zdajú byť skôr obmedzené. V súčasnosti sa diskutuje o reforme terciárneho vzdelávania. Hoci zahŕňa revíziu súčasného postupu udeľovania akreditácie, nie je dostatočne presná v prípade zásadnej otázky štandardov hodnotenia kvality a vzhľadom na chýbajúci systematický zber údajov a analýzy jej chýba podpora akademickej obce. Z dôvodu zhoršujúcich sa výsledkov českých žiakov vykonala vláda kroky na zabezpečenie minimálnych výsledkov učenia a prikrčila k stratégii celoštátneho počítačového testovania. Tieto opatrenia sú však príliš obmedzené na účinné zvýšenie kvality a spravodlivosti povinnej školskej dochádzky.
- (14) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra dôkladnú analýzu hospodárskej politiky Českej republiky. Posúdila konvergenčný program a národný program reforiem. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Českej republike, ale aj ich súlad s pravidlami a usmerneniami EÚ vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu ekonomických záležitostí Európskej únie tým, že sa poskytnú vstupy na úrovni EÚ do budúceho vnútroštátneho rozhodovania. Jej odporúčania v rámci európskeho semestra sú premietnuté do nižšie uvedených odporúčaní (1) až (6).
- (15) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala konvergenčný program Českej republiky a jej stanovisko⁷ je premietnuté najmä do nižšie uvedeného odporúčania (1),

⁷

Podľa článku 9 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1466/97.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Česká republika prijala v období rokov 2012 – 2013 opatrenia s cieľom:

1. Zabezpečiť plánovaný pokrok smerom k včasnej náprave nadmerného deficitu. Na tento účel v plnom rozsahu plniť rozpočet na rok 2012 a špecifikovať opatrenia trvalej povahy potrebné na rok 2013 tak, aby sa dosiahla ročná priemerná štrukturálna úprava stanovená v odporúčaní Rady v rámci postupu pri nadmernom deficite. Ďalej zabezpečiť primerané úsilie o štrukturálnu úpravu na dosiahnutie dostatočného pokroku smerom k strednodobému cieľu vrátane splnenia referenčnej hodnoty pre výdavky. V tejto súvislosti zamedziť plošné škrtý, zabezpečiť výdavky podporujúce rast a zintenzívniť úsilie na zlepšenie efektívnosti verejných výdavkov. Využiť dostupný priestor na zvýšenie daní, ktoré sú najmenej nepriaznivé pre rast. Presunúť vysokú úroveň zdanenia práce na zdanenie bývania a životného prostredia. Znížiť rozdiely v zdaňovaní zamestnancov a samostatne zárobkovo činných osôb. Prijatť opatrenia na zlepšenie výberu daní, zníženie daňových únikov a zlepšenie dodržiavania daňových predpisov vrátane zavedenia jednotného miesta pre výber daní pre všetky druhy daní.
2. Zaviesť ďalšie zmeny vo verejnom dôchodkovom systéme na zabezpečenie jeho dlhodobej udržateľnosti. Prehodnotiť plány na umožnenie skoršieho odchodu z trhu práce. Zabezpečiť širokú účasť mladších zamestnancov v plánovanom fondovom systéme na zlepšenie primeranosti dôchodkov.
3. Prijatť dodatočné opatrenia na výrazné zvýšenie dostupnosti cenovo prístupných a kvalitných predškolských zariadení starostlivosti o deti.
4. Posilniť verejné služby zamestnanosti zvýšením kvality a účinnosti odbornej prípravy, pomoci pri hľadaní zamestnania a individualizovaných služieb vrátane externe zadaných služieb.
5. Urýchlene prijať a vykonať zákon o úradníkoch na podporu stability a účinnosti verejnej správy a zamedzenie porušovania predpisov. Zabezpečiť zodpovedajúce vykonávanie nového zákona o verejnom obstarávaní. Vyriešiť otázku anonymného držania akcií. Zabezpečiť správne vykonávanie v súvislosti s fondmi EÚ a zintenzívniť boj proti korupcii.
6. Prijatť nevyhnutné právne predpisy na vytvorenie transparentného a jasne vymedzeného systému hodnotenia kvality vyššieho vzdelávania a výskumných inštitúcií. Zabezpečiť, aby financovanie bolo udržateľné a viazané na výsledky posúdenia kvality. Vytvoriť rámec pre hodnotenie zameraný na zlepšenie v oblasti povinnej školskej dochádzky.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*